

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **CPU TRADE s.r.o.**, IČ: 26933004, se sídlem Rokytova 4259/1, Brno, zast. JUDr. Radkem Kellerem, advokátem, se sídlem Jaselská 940/23, Brno, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 7. 2015, č. j. 23759/15/5300-21442-706367, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 4. 10. 2017, č. j. 62 Af 102/2015 - 104,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.
- II. Žalobci **se přiznává** osvobození od soudních poplatků.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 7. 2015, č. j. 23759/15/5300-21442-706367, byl změněn dodatečný platební výměr na daň z přidané hodnoty Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj ze dne 7. 7. 2014, č. j. 2974868/14/3002-24801-71125, tak, že se daň z přidané hodnoty za zdaňovací období říjen 2010 se doměřuje ve výši 278.691 Kč podle § 143 a § 147 daňového řádu a žalobci vznikla povinnost uhradit penále podle § 37b odst. 1 písm. a) zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve spojení s § 264 odst. 13 daňového řádu v částce 55.738 Kč. Ve zbytku žalovaný prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 4. 10. 2017, č. j. 62 Af 102/2015 - 104, zamítl. Proti rozsudku krajského soudu nyní brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, ve které současně navrhl přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Návrh odůvodnil tím, že výkon napadených rozhodnutí by pro něj znamenal nenapravitelnou ekonomickou újmu, neboť na zaplacení částky ve výši přes 2 miliony Kč nemá finanční rezervy a takové vydání by znamenalo jeho zánik.

[3] Žalovaný ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti namítl, že stěžovatel neuvedl relevantní skutečnosti, z nichž by bylo možné dovodit splnění zákonných podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, ani nepředložil důkazní prostředky, z nichž by předmětná újma byla zřejmá a nesplnil tak podmínku tvrdit a prokázat vznik nepoměrně větší újmy ve smyslu § 73 odst. 2 zákona č.

150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl.

[4] Podle § 107 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Při rozhodování o odkladném účinku kasační stížnosti se užije přiměřeně ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[5] Po zhodnocení důvodů uváděných stěžovatelem dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě naplněny. Nejvyšší správní soud přitom vycházel z účetních výkazů stěžovatele, které obsahuje spis krajského soudu sp. zn. 62 Af 102/2015. Z daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob za rok 2014 vyplývá, že stěžovatel byl v daném zdaňovacím období v daňové ztrátě, a podle doložených účetních výkazů za rok 2014, resp. 2015 není ani stav jeho majetku takový, že by jeho případným prodejem mohl pokrýt částku, kterou je povinen uhradit na daňovou povinnost. Výkon rozhodnutí, kterým mu byla dodatečně doměřena daň z přidané hodnoty a předepsáno penále v souhrnné výši 334.429 Kč, by tak mohl mít na stěžovatele závažný dopad, neboť by ohrožoval další činnost stěžovatele a hrozila by jeho likvidace. Ostatně již krajský soud usnesením ze dne 7. 10. 2015, č. j. 62 Af 102/2015 - 79, přiznal žalobě odkladný účinek.

[6] Současně Nejvyšší správní soud neshledal, že by odkladným účinkem mohla třetím osobám vzniknout újma nepoměrně větší, než je újma hrozící stěžovateli. Jediným subjektem, kterého se přiznání odkladného účinku dotkne, bude stát, neboť tomu bude dočasně odepřeno právo činit kroky vedoucí k výběru vyměřené daně a penále. Součet vyměřené daně a penále však v souhrnu celkových příjmů státu nepředstavuje tak zásadní položku, která by jakkoliv mohla ohrozit jeho fungování.

[7] Následně se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda by přiznání odkladného účinku nebylo v rozporu s veřejným zájmem. Je nepochybné, že existuje veřejný zájem na včasné úhradě daňových pohledávek, přesto nelze postupovat cestou paušálního zamítání všech návrhů na přiznání odkladného účinku žalobám či kasačním stížnostem směřujícím proti rozhodnutím správců daně (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012, č. j. 9 Afs 67/2012 - 64). Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti dojde pouze k odložení vykonatelnosti rozhodnutí krajského soudu a správních orgánů do doby, než Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodne. Stěžovatel tak po určitou dobu nebude muset uloženou povinnost splnit, avšak bude k tomu povinen v případě neúspěchu své kasační stížnosti. Veřejný zájem na výběru daní tak je pouze dočasně odložen, nikoliv znemožněn.

[8] Lze tedy uzavřít, že stěžovateli nepřiznáním odkladného účinku vznikne nepoměrně větší újma, než jaká by vznikla žalovanému, resp. státu či třetím osobám, v případě jeho přiznání. Přiznání odkladného účinku není ani v rozporu s důležitým

pokračování

veřejným zájmem. Vzhledem k tomu, že odkladný účinek přiznal v posuzované věci již krajský soud, postačuje přiznat odkladný účinek kasační stížnosti pouze ve vztahu k napadenému rozsudku (srov. usnesení zdejšího soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005 - 96), čímž bude z hlediska odkladného účinku až do právní moci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci samé obnoven stav, který zde byl před právní mocí napadeného rozsudku.

[9] Ze shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud výrokem I. tohoto usnesení přiznal kasační stížnosti stěžovatele odkladný účinek. Do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se tedy pozastavují účinky napadeného rozsudku. Tímto rozhodnutím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé. Ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly, může Nejvyšší správní soud toto usnesení i bez návrhu zrušit (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.).

[10] Výrokem II. tohoto usnesení rozhodl Nejvyšší správní soud o osvobození stěžovatele od soudních poplatků.

[11] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 3. 11. 2017, č. j. 4 Afs 214/2017 - 23, vyzval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ve výši 5.000 Kč a za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve výši 1.000 Kč ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení. Usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 8. 11. 2017.

[12] Dne 22. 11. 2017 byla Nejvyššímu správnímu soudu doručena žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků. Stěžovatel v žádosti uvedl, že nedisponuje žádnými finančními prostředky, nevykonává od roku 2016 žádnou činnost, byl mu zrušen bankovní účet a zrušil i registraci plátce DPH. Nemá tedy z čeho soudní poplatky uhradit. Uvedené skutečnosti stěžovatel doložil čestným prohlášením jednatele společnosti, potvrzením banky Raiffeisenbank, že účet u této banky byl ukončen dne 24. 10. 2016, rozhodnutím o zrušení registrace plátce daně z přidané hodnoty ze dne 21. 6. 2016 a přiznáním k dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016.

[13] Podle § 36 odst. 3 věty první a druhé s. ř. s. „[ú]častník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno“.

[14] Osvobození od soudních poplatků představuje procesní institut, jehož účelem je zejména chránit účastníky řízení, nacházející se v tíživé finanční situaci, před nepřiměřeně tvrdým dopadem zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Smyslem právní úpravy individuálního osvobození od soudních poplatků je ochrana nemajetných účastníků řízení tak, aby jim nebylo v opodstatněných případech upíráno právo na přístup k soudu (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 5. 3. 2009, sp. zn. II. ÚS 2432/08). Při rozhodování o osvobození od soudních poplatků soud přihlíží k celkovým majetkovým poměrům žadatele, k výši soudního poplatku, k nákladům, které si pravděpodobně vyžádá dokazování, k povaze uplatněného nároku a k dalším obdobným okolnostem (srov.

rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2006, č. j. 4 Ans 3/2005 - 148, nebo ze dne 18. 7. 2013, č. j. 1 As 41/2013 - 30).

[15] Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008 - 74, soud přizná osvobození od soudních poplatků právnické osobě, která nemá dostatečné prostředky, pokud právnická osoba ve stavu nemajetnosti nesetrvává dlouhodobě, přičemž dále vyvíjí činnost, se kterou je vynakládání finančních prostředků obvyklé a nezbytné.

[16] Podle čestného prohlášení jednatele stěžovatele S. B. ze dne 21. 11. 2017 stěžovatel od roku 2016 nevykonává žádnou činnost, nemá žádné zaměstnance a nedisponuje žádnými finančními prostředky ani jiným majetkem. Doklady přiložené stěžovatelem k žádosti o osvobození od soudních poplatků tato tvrzení potvrzují. Z rozhodnutí o zrušení registrace plátce daně z přidané hodnoty i ukončení bankovního účtu u banky Raiffeisenbank s ohledem na předmět činnosti stěžovatele (zprostředkování velkoobchodu a velkoobchod v zastoupení) potom vyplývá, že stěžovatel skutečně žádnou činnost nevyvíjí.

[17] Jelikož stěžovatel doložil, že nemá dostatečné prostředky ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s., Nejvyšší správní soud výrokem II. tohoto usnesení rozhodl o jeho osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. listopadu 2017

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu